

PROGRAM ZA DOBRÝ KRAJ

Starostlivo - Poctivo - Úspešne

LUNTER

PRE DOBRÝ KRAJ

Moja priorita: Viac práce pre ľudí v našom kraji

Keď chceme, aby ľudia z nášho kraja neodchádzali, potrebujeme tu viac pracovných miest. To však neznamená, že máme večne čakať, či nás príde zachrániť Bratislava, Brusel, či zázračný zahraničný investor. O náš kraj sa musíme v prvom rade postarať my sami. Veď kto pozná lepšie jeho bohatstvo a jeho potenciál, ak nie my? My tu žijeme, my vieme najlepšie, kde sú naše silné stránky a ako ich využiť.

Preto je mojou absolútnou prioritou naštartovanie regionálnej ekonomiky. To znamená využívanie príležitostí, ktoré sa v našom kraji nachádzajú - šikovní ľudia, tradície, remeslá, krásna príroda aj úrodná pôda. Kraj však potrebuje poctivého a pracovitého manažéra, ktorý dokáže tieto príležitosti využiť. Ja využitie príležitostí v našom kraji predstavujem takto.

1. Integrovaná doprava a kvalitne opravené cesty sú základ

Spoločnosť a plynulo fungujúca verejná doprava je lacnejšou, bezpečnejšou a ekologickejšou alternatívou osobných áut. Dostupná a kvalitná verejná doprava je tiež príležitosťou pre zvyšovanie zamestnanosti a rozvoj turizmu. Aby sme boli schopní príležitosti nášho kraja naplno využívať, musíme ho prepojiť efektívnym a prehľadným integrovaným dopravným systémom.

Budeme preto presadzovať krajský systém integrovanej verejnej dopravy. Skoordinuje časy odchodov vlakov a autobusov. Presadíme zjednotenie platieb a vytvorenie spoločného cestovného lístku, ktorým bude možné cestovať bez ohľadu na druh dopravného prostriedku v celom kraji. Takto funguje doprava v regiónoch, ktoré sa hospodársky rozvíjajú a už dnes pracujem s mojím tímom na tom, aby tak mohla fungovať aj u nás.

2. Vzdelávanie

Napriek tomu, že o nezamestnanosti mladých ľudí a čerstvých

absolventov počujeme už roky veľa rozprávania, nikdy za mnou neprišiel zástupca krajského úradu, aby mi predstavil riaditeľa strednej odbornej školy. Nikdy sa ma neopýtali, za akých podmienok by som prijal na prax študentov, ktorí sa pripravujú na zamestnanie. Takúto nemožnosť chcem nahradiť aktívnym a cieľavedomým prístupom.

Zameriame sa predovšetkým na praktické vzdelávanie mladých v oblasti služieb v turizme, ktorú nám na rozdiel od montážnych liniek nikto neodšťahuje. Stredné odborné školy musíme aktívne prepojiť so zamestnávateľmi. Učebné postupy a vybavenie škôl musia ísť ruka v ruku s modernými postupmi zamestnávateľov. Študenti odborných stredných škôl musia mať možnosť počas štúdia vycestovať za odbornou praxou aj do zahraničia. Tam získať skúsenosti s najmodernejšími postupmi a technológiami a priniesť ich domov. Je to investícia, ktorá sa nám mnohonásobne vráti a ktorá je našou prioritou.

3. Sociálna ekonomika

Nebudem obchádzať ani tie najťažšie problémy nášho kraja. Jedným z nich sú určite ľudia, ktorí sú

dlhodobo nezamestnaní. Často im chýbajú pracovné návyky, kvalifikácia a často žijú vo veľmi biednych podmienkach. Napriek tomu existujú v Európe aj na Slovensku fungujúce programy, ktoré dajú príležitosť aj takto znevýhodneným ľuďom. Príkladom dobre fungujúcej sociálnej ekonomiky je obec Spišský Hrhov, kde sa prostredníctvom obecných podnikov podarilo výrazne znížiť nezamestnanosť a zlepšiť životné podmienky obyvateľov, ktorí boli predtým dlhodobo nezamestnaní. Budeme preto podporovať vznik obdobných podnikov v celom našom kraji. Obrovskú príležitosť pre naše južné okresy vidíme vo farmárskych sociálnych podnikoch, pretože dopyt po kvalitných domácich potravinách stále rastie. Chce to len kompetencie úradu naplno využívať, nie v ňom iba kúriť a svietiť.

Rovnako ako práca je pre riešenie sociálnych problémov dôležitá kvalita bývania a vzdelávania. Aj tu chcem, aby sa v našom kraji začali uplatňovať fungujúce riešenia ako svojpomocná výstavba, mikropôžičky, škôlky a komunitné centrá. Ak dokážeme do práce a vzdelávania zapojiť tých najzraniteľnejších, zme-nu k lepšiemu pocítíme všetci.

4. Regionálne produkty, turizmus a ekológia

Aby sme prepojili domácich zákazníkov a turistov s našimi remeselníkmi, farmármi a krajskými či obecnými podnikmi, vytvoríme krajský distribučný kanál a marketingovú propagáciu pre ich jedinečné produkty. Predajné pulty s lokálnymi výrobkami budú k dispozícii v maloobchodoch, ale aj v každom väčšom turistickom uzle. Naši lokálni výrobcovia tak predajú svoje produkty za férové ceny a budú môcť rozvíjať svoju živnosť. My sa ľahšie dostaneme ku kvalitným lokálnym produktom. Takýmto spôsobom podporujú svojich producentov regióny v Talianku, Rakúsku a po celej Európe. Je na čase, aby sme to spravili aj my.

Pre turistov vytvoríme komplexnú a prepojenú informačnú sieť, kde sa vo svojom jazyku dozvedia všetky potrebné informácie o možnostiach rekreácie v našom kraji. Podnikateľom pomôžeme s administratívou pri čerpaní eurofondov, aby mohli zvyšovať kvalitu služieb, ktoré turistom poskytujú. Naša župa zastrešuje a reprezentuje celé krásne, rozmanité a veľké územie. Právom sa očakáva, že svoju pozíciu naplno

využije na jeho propagáciu. Aby náš kraj ostal pre turistov atraktívny natrvalo, budeme s veľkým nasadením chrániť naše prírodné dedičstvo. Zabránilme devastácii našich lesov a praktíkám, ktoré pre krátkodobý zisk natrvalo poškodzujú prírodu. To najcennejšie, čo máme, musíme zachovať aj pre naše vnúčatá.

Doprava

Opravíme viac ciest ako v minulosti a obnovíme čerpanie eurofondov v doprave

Napriek tomu, že príjmy kraja zo štátneho rozpočtu rastú rekordným tempom, investície do údržby ciest rastú len nepatrne a niektoré úseky sa dostávajú do havarijného stavu. Dôvodom je aj to, že neprofesionálnym riadením kraja sme prišli o možnosť navýšiť investície do údržby cestnej siete o prostriedky z eurofondov. Napr. v programe IROP (Integrovaný regionálny operačný program) bolo pre Banskobystrický kraj vyčlenených viac než 20 mil. eur, ktoré mohli byť použité na opravu ciest.

Kvalita ciest II. a III. triedy v našom kraji sa musí stať prioritou, pretože zásadne ovplyvňuje kvalitu života

nás všetkých. Kvalitné a bezpečné cesty vytvárajú príležitosti pri tvorbe pracovných miest, otvárajú náš kraj turistom a investorom.

► Je pre nás prioritou zabezpečiť čerpanie eurofondov v oblasti dopravy a v maximálnej miere ich využiť na zásadné zvýšenie kvality a bezpečnosti našich ciest.

Zavedieme integrovanú verejnú dopravu v celom kraji

Verejná doprava je kľúčová pre obyvateľov kraja pri dennom cestovaní za prácou, pre študentov pri dochádzaní do škôl a pre turistov, spoznávajúcich krásy nášho kraja. V súčasnosti krajský dopravný systém vo veľa prípadoch neumožňuje pracujúcim prichádzať včas a za rozumnú dobu do cieľovej stanice, čo ich necháva odkázaných na prepravu vlastným autom. Nie každý si môže prepravu autom dovoliť, čo prispieva ku vysokej nezamestnanosti, napriek tomu, že v susedných krajoch dovážajú pracovnú silu z Rumunska.

Vysoká mobilita v rámci regiónu tiež zvyšuje počet prenocovaní turistov v destinácii. Rôznorodý kraj, ako je náš, ponúka turistom veľké možnosti zážitkov. Aby sme boli schopní

túto rozmanitosť naplno využívať, musíme jednotlivé destinácie v rámci kraja dopravne prepojiť efektívnym a prehľadným systémom verejnej dopravy.

► Vytvoríme preto systém verejnej dopravy v kraji, ktorý bude podporovať cestovanie medzi celou sieťou destinácií za čo najkratší čas a minimálnu cenu zohľadňujúc časy chôdze a čakania medzi jednotlivými transfermi.

► Skoordinujeme časy odchodov jednotlivých prostriedkov verejnej dopravy (vlak, autobusy, MHD) tak, aby sa nikomu nestalo, že mu nadväzujúci spoj odíde desať minút pred plánovaným príchodom do stanice.

► Vypracujeme plán prepojenia terminálov vlakov a autobusov tak, aby sa minimalizovali vzdialenosti nutné na peší prechod.

► Zjednotíme formy platieb a vytvoríme spoločný cestovný lístok, ktorým budete môcť cestovať po kraji bez ohľadu na druh verejného prostriedku v celom kraji.

► Súčasťou integrovanej verejnej dopravy bude informačný systém na jednotlivých stanicích a linkách,

ktorý bude pasažierov informovať o nasledujúcich stanicích a časoch príchodov ďalších liniek i navigovať cestujúcich medzi hlavnými zastávkami a dopravnými uzlami.

Vyjednáme transparentné zmluvné vzťahy s dopravcami

Platby za služby dopravcov, predovšetkým prevádzku prímestských autobusových liniek, patria k najvýznamnejším nákladom kraja. Zmluvné vzťahy s dopravcami v našom kraji musia byť nastavené tak, aby sme maximalizovali hodnotu, ktorú za naše peniaze dostávame.

Pri uzatváraní zmlúv s dopravcami preto budeme požadovať zavedenie systému transparentnej kontroly nákladov a teda aj výšky vykázaných strát. Pri udeľovaní licencie dopravcom budeme podporovať otvorenú trhovú súťaž.

Eurofondy

Obnovíme čerpanie eurofondov vo všetkých oblastiach

Efektívne čerpanie zdrojov zo štrukturálnych fondov EÚ je našou prioritou. Eurofondy nám dovoľujú šetriť vlastné zdroje, alebo znásobu-

jú investície v kľúčových oblastiach ako doprava, tvorba pracovných príležitostí či turizmus. To, že v súčasnosti nemôžeme použiť eurofondy na opravy ciest, je nesmiernou stratou.

► Postaráme sa o to, aby bol úrad na efektívne a transparentné čerpanie pripravený od prvého dňa po skončení súčasného dištancu. Podporíme obce aj občianske aktivity pri príprave projektov a ich spolufinancovaním.

► Zavedieme dôsledné protikorupčné opatrenia pri čerpaní eurofondov

Peniaze z Európskej únie by mohli byť pre rozvoj v našom kraji veľkou pomocou. Často sa s nimi ale spája korupcia, podozrivé obchody a dohody. Na úrovni VÚC preto zavedieme jasné protikorupčné opatrenia a budeme predkladať iba také projekty, ktoré prinesú jednoznačný úžitok občanom kraja. Spracovanie eurofondov bude výlučne zodpovednosťou zamestnancov krajského úradu, nie „vybavovačov“ obchádzajúcich obce po celom Slovensku.

► Budeme preto budovať vlastné personálne capacity, ktoré sa stanú pri príprave projektov a čerpaní zdrojov oporou pre kraj, obce aj

občianske aktivity.

► Čerpanie eurofondov na úrovni kraja otvoríme verejnej kontrole - zverejníme v prehľadnej podobe každý zámer projektu, predloženú žiadosť o financie aj pripravované obstarávanie.

Financie a majetok VÚC

Zodpovedné a udržateľné hospodárenie - zlepšenie finančného zdravia kraja

Banskobystrický kraj má v hodnotení finančného zdravia najhoršie skóre zo všetkých VÚC na Slovensku. Napriek v posledných rokoch rekordne rastúcim príjmom zo štátneho rozpočtu sa táto situácia mení len veľmi pomaly. Ak k tomu pridáme odstavenie kraja od eurofondov a hospodárenie Banskobystrickej regionálnej správy ciest, ktorá vytvára stratu a takmer nič neinvestuje do svojho vybavenia, prichádzame k tomu, že situácia je alarmujúca. Šetriť znamená aj nemiňať rozpočtové zdroje tam, kde

môžu byť využité eurofondy.

► Personálne výberové konania budú pri obsadzovaní postov v inštitúciách pod správou kraja transparentné. Kraj musí byť spravovaný odborníkmi, nie straníckymi a rodinnými príslušníkmi.

► Úrad BBSK budeme obsadzovať výberovými konaniami na báze odbornosti, a nie stranícky či klientelistiky.

Protikorupčné opatrenia - zverejňovanie výdavkov, zmlúv a otvorená komunikácia s občanmi

Činnosť a hospodárenie BBSK budú transparentné a pred očami verejnosti. Najväčšími odborníkmi na život v našom kraji sú jeho obyvatelia.

► Budeme sa preto aktívne zaujímať o názor ľudí a vytvárať im možnosť spolurozhodovať, či už formou účasti v poradných orgánoch, prostredníctvom verejných diskusií a konzultácií v jednotlivých okresoch, zapájaním sa do ankiet, cestou internetu a sociálnych sietí.

► Nahlasovanie protispoločenskej činnosti (whistleblowing) nebude nijako obmedzované a bude pod priamou ochranou župana.

► Verejnosť budeme informovať riadne, včas a aj nad rámec zákonných povinností. Zlepšíme webovú stránku BBSK a zvýšime komunikáciu kraja na Facebooku.

Verejné obstarávanie tovarov a služieb sa bude spravovať výhradne princípmi zákonnosti a hodnoty za peniaze.

► Pri verejnom obstarávaní posilníme verejnú kontrolu a k vyhodnocovaniu ponúk prizveme aj médiá a zástupcov zainteresovanej verejnosti.

Dotačné (grantové) schémy BBSK budú fungovať spravodlivo, transparentne a s osobitným ohľadom na podporu menej rozvinutých okresov kraja. Naším cieľom je spraviť z BBSK najotvorenejší vyšší územný celok na Slovensku.

► Budeme dôrazne vynucovať dodržiavanie zákona o konflikte záujmov.

► Predložíme do ZBBSK etický kódex volených predstaviteľov samosprávy.

► Etickým kódexom zároveň zaviažeme aj zamestnancov Úradu BBSK.

Školstvo

Duálne vzdelávanie s dôrazom na uplatniteľnosť absolventov

Odborné stredné školy, ktoré pripravujú svojich absolventov na povolania, musíme aktívne prepájať so zamestnávateľmi. Učebné postupy a vybavenie škôl musí korešpondovať s výrobnými postupmi zamestnávateľov. Len tak dosiahneme pripravenosť absolventov pre trh práce a ich vyššiu uplatniteľnosť.

- ▶ Budeme preto aktívne prepájať školy so zamestnávateľmi a budovať ich partnerstvá.
- ▶ Finančne aj odborne podporíme školy pri príprave projektov smerujúcich k modernizácii ich vybavenia a učebných postupov.

Automatické preferovanie gymnázií pred odbornými strednými školami je aj dôsledkom toho, že žiaci a rodičia nepoznajú výhody a možnosti uplatnenia absolventov odborných škôl.

- ▶ Zavedieme preto kariérne poradenstvo pre žiakov základných škôl, aby žiaci a rodičia mohli robiť zodpovedné a informované rozhodnutia.

Rekvalifikácia a celoživotné vzdelávanie

Odborné stredné školy by sa okrem prípravy nových zamestnancov mali sústrediť aj na rekvalifikáciu nezamestnaných. V našom kraji žije priveľa ľudí, ktorý si nevedia nájsť prácu, pretože im chýba potrebná kvalifikácia a nevedia, kde a ako by ju mohli získať. V tejto oblasti by odborné školy mohli zohrať dôležitú úlohu.

Budeme preto prepájať školy, zamestnávateľov a úrady práce a vytvárať pre občanov kraja príležitosti na doplnenie kvalifikácia a získanie práce.

Podporíme mestá a obce v zvyšovaní kapacít materských škôl

Dostupnosť materskej školy je dôležitá pre každú mladú rodinu. Okrem toho, že deti pripravuje na úspešný nástup do základnej školy, dáva rodičom priestor byť ekonomicky aktívni. Predškolská výchova je tiež mimoriadne dôležitá pre deti, ktoré pochádzajú z menej zabezpečeného prostredia. Kraj musí byť mestám a obciam dôležitým partnerom pri zvyšovaní kapacít a kvality predškolských zariadení.

▶ Materské školy preto podporíme výhodným poskytovaním nehnuteľností v správe kraja, pomocou pri príprave a spolufinancovaní projektov financovaných z eurofondov alebo priamymi finančnými grantmi.

Zdravotníctvo a sociálne služby

Spolužitie v kraji a marginalizované rómske komunity

Takzvaná rómska otázka - teda problematika vylúčených komunít, kde ľudia žijú v nevyhovujúcich podmienkach, v generačnej chudobe a dlhodobej nezamestnanosti je jedným z najvážnejších problémov nie len nášho kraja. Pri jej riešení môže kraj zohrať dôležitú koordináciu úlohu a tak pomôcť jej efektívnemu a trvalému riešeniu.

Najdôležitejším princípom je to, aby naše riešenia pomáhali ľuďom prebrať zodpovednosť za ich životy. Úspešné začlenenie ľudí z vylúčených komunít je postavené na ústretovej a otvorenej komunikácii. Činnosti, ako napríklad kontakt

s úradmi, cestovanie MHD, alebo vyplňanie formulárov, považujú pracujúci ľudia za bežné, zatiaľ čo pre ľudí z vylúčených komunít, či už bielych, alebo Rómov, môžu znamenať veľkú výzvu a psychologickú prekážku. Je preto dôležité rozlišovať medzi lenivosťou či nezodpovedným prístupom a stratou návykov, ktoré sú vo veľkej väčšine pravou podstatou počiatočných problémov.

▶ Zavedieme do praxe úspešné modely riešenia bytovej otázky v marginalizovaných komunitách ako sporiaci program, mikropožičky či svojpomocnú výstavbu.

▶ Podporíme zamestnávanie dlhodobo nezamestnaných prostredníctvom sociálnych a obecných podnikov. Rovnako podporíme programy, ktoré znevýhodneným ľuďom pomáhajú prekonať prekážky pri hľadaní zamestnania.

▶ Podporíme vznik a fungovanie komunitných centier, ktoré pomáhajú deťom a celým rodinám nadobúdať zručnosti potrebné pre úspech v škole či zamestnaní.

Zvýšenie kvality a dostupnosti zdravotníckych a sociálnych služieb

V sociálnej oblasti budeme podporovať systémové riešenia zdravotnej a sociálnej starostlivosti o seniorov, občanov so zdravotným postihnutím a iných, na ňu odkázaných občanov. Naším cieľom je stanoviť rovnaké pravidlá pre všetkých poskytovateľov, rozvíjať služby na komunitnom princípe a presadzovať ľudskoprávny princíp v každo-dennej starostlivosti o odkázaných občanov.

► Budeme podporovať participáciu verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb na tvorbe regionálnej sociálnej a zdravotnej politiky.

► Zvýšime kvalitu, dostupnosť a efektívnosť sociálnych a zdravotných služieb.

► Budeme podporovať rozvoj terénnych sociálnych služieb a vznik nových poskytovateľov v tejto oblasti.

► Zabezpečíme sociálne služby v súlade s potrebami znevýhodnených občanov a komunit.

► Podporíme rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby v segregovaných lokalitách.

► Zvyšovanie dostupnosti komunit-

ných sociálnych služieb, a to najmä sociálnych služieb pre rodinu, ktorá sa stará o svojho člena odkázaného na pomoc inej osoby.

Dostupnosť a kvalitu zdravotníckych služieb označuje právom za problematickú väčšina obyvateľov kraja. Vzhľadom na jeho postavenie a kompetencie v tejto oblasti má VÚC pomerne obmedzené kompetencie. Napriek tomu môže aktívnym manažmentom a komunikáciou s lekármi a poskytovateľmi ovplyvňovať ako kvalitu tak dostupnosť primárne ambulantných zdravotníckych služieb.

► Budeme aktívne komunikovať s odbornými lekármi a poskytovaním materiálnej a organizačnej asistencie pri zakladaní nových ambulancií či renovácii existujúcich zhusťovať sieť poskytovateľov.

► Budeme podporovať rozvoj preventívnej zdravotnej starostlivosti na celom území kraja.

► Našou prioritou bude zabezpečenie finančných zdrojov z rozpočtu kraja, národných aj európskych štrukturálnych fondov na dofinancovanie poskytovaných služieb, predovšetkým: dopravnej zdravotnej služby, nákupu materiálneho a prístrojového vybavenia.

Deinštitucionalizácia sociálnych služieb

Všetci ľudia bez rozdielu majú svoje túžby, predstavy a potreby. Ľudia so zdravotným postihnutím ale aj seniori, ktorí sú už odkázaní na pomoc inej osoby, patria k najviac ohrozeným sociálnym skupinám. Zodpovedná spoločnosť „silných“ dokáže pre „slabých“ budovať dostupné a kvalitné sociálne služby, ktoré uspokojujú ich individuálne potreby v prirodzenom prostredí tam, kde sa cítia doma.

► Budeme podporovať realizáciu projektov na regionálnej aj medzinárodnej úrovni, ktoré umožnia zapojenie zdravotne postihnutých a seniorov do diania v ich komunitách a spoločnosti.

► Všade, kde to bude potrebné a žiadané, podporíme transformáciu domovov sociálnych služieb na menšie zariadenia rodinného typu.

Podpora lokálnych projektov a aktivít, ktoré sa snažia o pomoc ľuďom v núdzi

Ľudia, ktorí sa z rôznych dôvodov dostali do ťažkej životnej situácie, si zaslúžia pochopenie, pomoc a šancu na nový začiatok. Našťastie už dnes medzi nami žijú jednotlivci a pôso-

bia cirkevné aj občianske organizácie, ktoré sa nezištne venujú takejto pomoci. Vytvárajú priestrešie pre ľudí bez domova, pracoviská pre ťažko zamestnateľných alebo vzdelávajú znevýhodnené deti.

Zasadíme sa preto o to, aby VÚC takýmto projektom poskytol všestrannú pomoc a podporu, prostredníctvom priamych finančných grantov, materiálnej podpory a tiež poskytovaním konzultácií a sprostredkovaním kontaktov na donorov zo súkromného či mimovládneho sektora.

Kultúra, cestovný ruch a životné prostredie

Podpora turizmu a budovanie turistickej infraštruktúry

Svojím prírodným, kultúrnym a historickým bohatstvom patrí náš kraj k tomu najlepšiemu, čo na Slovensku

máme a na toto bohatstvo sme právom hrdí. Je preto dôležité, aby sme toto bohatstvo ukázali čo najväčšiemu počtu turistov a naplno tak využili jeho potenciál pre tvorbu pracovných miest a ekonomický rast. Komplexná podpora turizmu je preto našou prioritou.

► Zavedieme systém regionálnych pultov na podporu predaja regionálnych produktov.

► Budeme podporovať propagáciu kultúrneho, historického a prírodného bohatstva nášho kraja na Slovensku aj v zahraničí.

► Z rozpočtových aj európskych zdrojov podporíme budovanie turistickej infraštruktúry, cyklotrás a ubytovacích kapacít.

► Rovnako podporíme samosprávy, podnikateľov alebo občianske združenia pri príprave a realizácii projektov v oblasti cestovného ruchu.

Podpora kultúrnych inštitúcií, festivalov a folklóru

Hovorí sa, že ten, kto si neváži to, čo má, nezaslúži si viac. Stovky rokov si naši predkovia slovom a piesňou odovzdávali pocity, radosti i strasti spojené s krásnym, ale častokrát ťažkým a dramatickým životom

v našom kraji. Z detstva v Telgárte si pamätám, že bolo prirodzenou a neodlučnou súčasťou života koleďovať a spievať pri rôznych kultúrnych a cirkevných udalostiach. Spev a recitované slovo bolo pohladením na duši a častokrát kľúčom do srdca svojich blížnych a susedov.

Naša kultúra patrí ku strategickej zložke nielen regiónov, ale celého štátu. Kultúra poľudšťuje, kultivuje, vzdeláva, posilňuje v nás pocit súdržnosti a spolupatričnosti.

Náš región je veľmi rozmanitý a práve umenie a kultúra prispievajú ku vzájomnému poznaniu a zblížovaniu sa. Preto je pre mňa veľmi dôležité ctiť tradície, pestovať ich a podporovať ich. Súčasne je dôležité podporovať aj novú tvorbu, živé umenie, ktoré zanechá odkaz o nás pre generácie, čo prídu po nás. Musíme podporovať a posilňovať práve regionálnych umelcov a vytvárať im priestor pre nové myšlienky a tvorivé procesy. Pestovať mestskú aj vidiecku kultúru by sme mali vo viacerých rovinách. Práve tam sa môžeme identifikovať a spoznávať navzájom.

Budeme sa teda sústrediť na ochranu kultúrneho dedičstva a rovnako na podporu živej kultúry v našom regióne. Vidím v tejto oblasti obrov-

ský ekonomický a rastový potenciál, ktorý môže naštartovať a zrealizovať veľa dobrých nápadov.

Propagovaním kultúry prezentujeme samých seba a otvárame svoj región nielen sebe navzájom, ale celému svetu. A to je priestor pre cestovný ruch. Jedno bez druhého nemôže existovať. Ucelený obraz o nás dostaneme iba cez kultúru a rovnako práve kultúra je jadrom pre vybudovanie a pozdvihnutie nášho kraja.

Starostlivosť o životné prostredie

Zachovanie nepoškodenej prírody nášho krásneho kraja pre všetkých jeho obyvateľov je dôležitejšie ako krátkodobé finančné zisky úzkych záujmových skupín. Urobíme všetky kroky, aby sa na hlavných tokoch nestavali umelé bariéry v podobe malých vodných elektrární. To isté platí o povrchovej ťažbe nerastných surovín v kraji, ktorá nešetrným spôsobom zasahuje do krajiny.

► Využijeme všetky kompetencie VÚC, aby naše prírodné dedičstvo zostalo zachované aj pre ďalšie generácie.

► Zasadíme sa proti budovaniu malých vodných elektrární a proti povrchovej ťažbe.

► VÚC pripravuje územný plán, ktorý ustanovuje dôležité regulácie. Budeme presadzovať taký územný plán, ktorý je v záujme ochrany občanov a prírody, nie úzkych podnikateľských záujmov.

► Budeme tlačiť na zmenu národnej legislatívy. Dnes sa vydávajú povolenia na výstavbu objektov s vážnym dopadom na životné prostredie v kraji, napr. spaľovne či, bez efektívnej účasti VÚC. Budeme presadzovať, aby v takýchto rozhodnutiach VÚC vydával všeobecne záväzné stanovisko, aby objekty, ktoré vážne zasahujú do životov ľudí, nemohli vzniknúť bez konzultácie s občanmi a ich volenými zástupcami a ak vznikajú, musí to byť najšetrnejším možným spôsobom.

► Pripravíme stratégiu pre vyrovnávanie sa s klimatickými zmenami.

► Dohliadneme na efektívne a zákonné využitie prostriedkov z Európskej Únie na projekty pre obnovu krajiny.

LUNTER
PRE DOBRÝ KRAJ